

τὰ «πεπραγμένα». Τὸ ἀναφέρω μόνον ὡς χαρακτηριστικὸν τῆς καλῆς μας τύχης. Τὴν αὐτὴν καλὴν τύχην εὐχομαι καὶ εἰς τὸν διάδοχόν μου. Ἐπιπροσθέτως τοῦ εὐχομαι ἐπιτυχίαν εἰς τὸ ἔργον του. Τὴν εὐτυχίαν ἐγγυᾶται ἡ μακρὰ καὶ ἐπιτυχὴς ἐπιστημονικὴ σταδιοδρομία του καὶ ἐμπειρία εἰς τὴν διοίκησιν Πνευματικῶν Ἰδρυμάτων.

Παρακαλῶ τὸν κύριον Πρόεδρον καὶ τὸν κύριον Ἀντιπρόεδρον, ὅπως καταλάβουν τὰς θέσεις των.

ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΝΤΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

Κ. ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΜΑΡΙΝΑΤΟΥ

ΠΡΟΟΠΤΙΚΑΙ ΚΑΙ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

Κύριοι Συνάδελφοι,

Ἀναλαμβάνων τὴν προεδρίαν τῆς Ἀκαδημίας νομίζω, ὅτι πρώτιστον καθήκον ἔχω νὰ εὐχαριστήσω τὸ προκατόχον προεδρεῖον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον παραλαμβάνω τὸ ἀξίωμα, καὶ νὰ προσπαθῶ νὰ φανῶ ἀντάξιός τοῦ ἔργου τῶν προκατόχων μου.

Ἡ Ἀκαδημία, ὅπως εἰς ὅλους ἡμᾶς εἶναι γνωστόν, βαρύνεται μὲ πολλὰς ὑποχρεώσεις καὶ χρεώνεται μὲ πολλὰ καθήκοντα, τὰ ὁποῖα ἐνίοτε δὲν δύναται νὰ ἐκπληρώσῃ. Τὸ οἰκοδομικὸν πρόβλημα τοῦ Ἰδρύματος προήχθη ἤδη σημαντικῶς κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος καὶ φυσικὰ θέλει προαχθῇ καὶ νῦν μετὰ τοῦ αὐτοῦ ζήλου.

Σπουδαιότερον ἴσως εἶναι, πάντως δὲ δυσκολώτερον, νὰ προαγάγωμεν ἐξ ἴσου ἀποφασιστικῶς καὶ τὸ ἔργον τῶν γραφείων, τῶν ἐπιτροπῶν καὶ πρὸ παντὸς τῶν Ἀρχείων καὶ τῶν Κέντρων ἐρεῦνης τῆς Ἀκαδημίας. Αἱ δυσκολίαι εἶναι δύο: Ἡ πρώτη ἔχει ἤδη πολλάκις τονισθῇ. Εἶναι αἱ δυσκολίαι οἰκονομικῆς φύσεως καὶ ἡ δυσκινησία τῶν λογιστικῶν διατυπώσεων. Ἡ δευτέρα ὁμως νομίζω ὅτι εἶναι καὶ ἡ κυρία δυσκολία. Ἐννοῶ τὴν ἑλλειπρὴν ἐπιστημονικῶν δυνάμεων μεταξὺ τῆς νεωτέρας γενεᾶς, ἣτις εἶναι γενικώτερον φαινόμενον, παγκόσμιον θὰ ἔλεγον.

Ἀκριβῶς διὰ τὸν λόγον τοῦτον μία ἄλλη προσπάθεια τῆς Ἀκαδημίας ἴσως πρέπει νὰ συστηματοποιηθῇ περισσότερον, ἥτοι νὰ φέρωμεν τὸν πολλὸν λαὸν πλησιέστερον πρὸς τὸ περιβάλλον τῆς Ἀκαδημίας. Οὕτω θέλει ἐκτιμηθῇ δεόντως καὶ τὸ ἔργον τῆς Ἀκαδημίας, τὸ ὁποῖον πρὸς τὸ παρὸν μένει ξένον πρὸς τὸ εὐρύτερον Κοινόν. Τὸ ζήτημα τοῦτο εἶναι εὐκόλον νὰ λεχθῇ, ἀλλὰ δύσκολον νὰ ἐκτελεσθῇ. Εἶναι ἔργον λεπτόν. Περιορίζομαι νὰ σκιαγραφήσω μόνον μίαν γενικωτάτην μορφήν τοῦ προβλήματος, ἥτοι τὴν εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν, τὴν ὁποίαν δύναται νὰ ἀσκήσῃ ἡ Ἀκαδημία μὲ ἐκδηλώσεις ἀφορώσας εἰς τὸ εὐρὺ Κοινόν καὶ εἰς τὰ πεδία τῆς Ἐπιστήμης τῆς θεωρητικῆς, τῶν ἐφηρμοσμένων Ἐπιστημῶν, τῶν Καλῶν Τεχνῶν καὶ τῆς λογοτεχνίας.

Εἰδικώτερον κατὰ τὸ παρὸν ἔτος ἡ Ἀκαδημία, ὡς καὶ πάντα τὰ ἀνώτατα πνευματικὰ ἰδρύματα, θὰ προσπαθῇ νὰ συντελέσῃ εἰς τὸν ἑορτασμὸν τῆς ἑκατοστῆς

πεντηκοστῆς ἐπετηρίδος ἀπὸ τῆς κηρύξεως τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως. Ἐν μέρει ὑπάρχει ἤδη τὸ σχετικὸν πρόγραμμα καὶ προβλέπει, πλὴν τῶν *ad hoc* γενησομένων ἐκδόσεων τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν καὶ τῶν *ad hoc* ἐκφωνηθησομένων λόγων καὶ τινος ἄλλας ἐκδηλώσεις. Μία ἐξ αὐτῶν θὰ καταβληθῇ προσπάθεια νὰ εἶναι καὶ ὁ ἐορτασμός τῶν τετρακοσίων ἐτῶν ἀπὸ τῆς ναυμαχίας τῆς Ναυπάκτου. Αὕτη ἐπολεμήθη τῷ 1571. Ἦτο ἡ πρώτη μεγάλη νίκη τοῦ Χριστιανισμοῦ κατὰ τοῦ πανισχύρου Ἰσλάμ. Συντελέσθη εἰς τὰ ἑλληνικὰ ὕδατα. Ἕλληνες τριήραρχοι ἔλαβον μέρος εἰς αὐτὴν καί, τέλος, ἐκεῖ ἐτραυματίσθη καὶ μία παγκόσμιος λογοτεχνικὴ προσωπικότης ὁ Μιχαὴλ Θεοφάνης, ὅστις ἀπώλεσε καὶ τὴν χρῆσιν τῆς ἐτέρας τῶν χειρῶν του. Ὑπάρχουσιν ἐν σχεδίῳ καὶ περαιτέρω ἐκδηλώσεις, αἱ ὁποῖαι θὰ ὁργανωθῶσι διαρκοῦντος τοῦ παρόντος ἔτους. Θέλουσι, φυσικῶς τῷ λόγῳ, προηγηθῇ συνεννοήσεις πρὸς τοὺς ἀρμοδίους Ὑπουργοὺς τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὰς ἀρμοδίας Ἐπιτροπὰς Ἐορτασμοῦ, ὧν αἱ ὑποδείξεις ἐξετάζονται ἤδη πρὸς προώθησιν εἰς τὸ στάδιον τῆςπραγματώσεως.

Ἦδη σήμερον ἡ Ἀκαδημία ἐκλήθη νὰ συμβάλῃ εἰς ἐκλογὴν τοῦ τόπου καὶ καθορισμὸν τῆς μορφῆς τοῦ Μνημείου τῶν Ἑθνικῶν Ἀγώνων τοῦ ὁρθῶς ὀνομασθέντος Ἀλβανικοῦ Ἔπους. Θὰ ἐπεθύμουν τέλος νὰ προσθέσω, ὅτι ἤρchiσε, καὶ θὰ προσπαθήσωμεν νὰ συνεχισθῇ, ἡ προσπάθεια, ὅπως καὶ μεμονωμένα μέλη τῆς Ἀκαδημίας τύχῳσι πάσης δυνατῆς ὑποστηρίξεως εἰς τὸ ζήτημα τοῦ Ἐορτασμοῦ τῆς ἑκατοστῆς καὶ πεντηκοστῆς ἐπετηρίδος τῆς Ἐλευθερίας. Ἦδη ὁ συνάδελφος κ. Σῶχος ἀνήγγειλεν εἰς τὸ προεδρεῖον τῆς Ἀκαδημίας τὴν προσφορὰν του, ὅπως ὠρισμένα ἔργα του χρησιμοποιηθῶσι καταλλήλως, ἵνα, ὅπως ὁ ἴδιος γράφει, μετὰσχῇ καὶ ὡς ἄτομον τῶν ἐκδηλώσεων αὐτῶν. Ἐλπίζομεν καὶ εἰς περαιτέρω ἐξελίξεις τῆς εὐγενοῦς ταύτης προσπάθειας ἐκ μέρους παντὸς μέλους τῆς Ἀκαδημίας δυναμένου νὰ συμβάλῃ πρὸς τὸν ἀνωτέρω σκοπόν. Ἡ Ἀκαδημία θὰ ἐξετάσῃ πᾶσαν ὑποβληθησομένην πρότασιν μετὰ τῆς δεούσης προσοχῆς.

Ἀπὸ ἀπόψεως δράσεως τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν εἰς τὸ ἐνδύτερον πεδίον τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου, θὰ ἐπεθύμουν νὰ ἀναφέρω δύο τομεῖς, οἵτινες νομίζω ὅτι δύνανται νὰ προαχθῶσιν ἀποτελεσματικῶς κατὰ τὸ παρὸν ἔτος.

Ὁ πρῶτος εἶναι τὸ καθήκον τοῦ Ἔθνους, ὅπως τεθῇ ὑπὸ ἔλεγχον ἡ πολλάκις ἀτυχῆς γλωσσοπλαστικὴ δραστηριότης, ἡ εἰσαγωγὴ ἄνευ ἀνάγκης ξένων λέξεων καὶ τέλος ἡ ἀσύδοτος χρησιμοποίησις ξενογλώσσων ἐπιγραφῶν παντοίας φύσεως εἰς δημοσίους χώρους. Τὸ τελευταῖον τοῦτο φαινόμενον ἀνησύχησε καὶ τὸ ἐπίσημον Κράτος, ὅπερ διὰ σχετικοῦ ἐγγράφου ζητεῖ τὴν συμβουλὴν καὶ τὴν συμβολὴν τῆς Ἀκαδημίας. Ἦδη κατὰ τὸ 1966 ἐδημοσιεύθη νομοθετικὸν διάταγμα, κανονίζον τὰ τῶν ἐπιστημονικῶν Κέντρων ἐρεῦνης τῆς Ἀκαδημίας, ὅπερ προβλέπει καὶ «Γρα-

φείον Ἐπιστημονικῶν ὄρων καὶ Νεολογισμῶν». Θὰ προσπαθήσωμεν ὅπως τὸ ταχύ-
τερον λειτουργήσῃ τὸ γραφεῖον τοῦτο καὶ ἐλπίζομεν, ὅτι ἡ Ἀκαδημία θὰ τύχῃ καὶ
τῆς ἀμερίστου βοηθείας τοῦ ἐπισήμου Κράτους.

Τελευταῖον ζήτημα θὰ ἐπεθύμουν νὰ ἀναφέρω τὸ λεγόμενον («Ἀκαδημία Πλά-
τωνος»). Ὡς γνωστόν, ὁ ἀείμνηστος Ἀριστόφρων, εὐγενὴς καὶ δραστήριος ὄνειρο-
πόλος, ἔταξεν ὡς σκοπὸν τῆς ζωῆς του νὰ ἀνέρῃ τὴν Ἀκαδημίαν τοῦ Θείου Πλά-
τωνος. Ζῶν ἤδη, ἔφθασε πολὺ πλησίον πρὸς τὸν σκοπὸν του, ἐκτελέσας μετὰ τῶν δια-
δόχων του ἀρκούντως ἐκτεταμένας ἀνασκαφάς. Τὰ σχετικὰ ὅμως βάρη, κυρίως τὰ
τῶν ἀνασκαφῶν, καὶ πρὸ παντὸς τῶν ἀπαλλοτριώσεων, διενεμήθησαν μεταξὺ τῆς
Ἀρχαιολογικῆς Ὑπηρεσίας καὶ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, τὸ τελευταῖον τοῦτο
διὰ τῆς διαθήκης τοῦ Ἀριστόφρονος, ἥτις ἐγένετο, ἐν μέρει τοῦλάχιστον, δεκτὴ ὑπὸ
τῆς Ἀκαδημίας.

Ἦδη, μετὰ πάροdon μιᾶς γενεᾶς, εὐρέθη μόλις πρὸ τεσσάρων ἐτῶν εἰς τὴν θέ-
σιν τῆς ἄθικτος ἢ ἐπιγραφῆς *ΗΘΡΟΣ ΤΗΣ ΗΕΚΑΔΕΜΕΙΑΣ*, Ὅρος τῆς Ἀκαδημίας.
Κεῖται μόλις εἰς ἀπόστασιν τριῶν οἰκοδομικῶν τετραγώνων ἀπὸ τῶν ἀνασκαφῶν.
Ἐπομένως ἀνεβίωσε κατὰ τινὰ τρόπον τὸ πρόβλημα τῆς ἀρχαίας Ἀκαδημίας, ἀλλὰ
συνγχρόνως κατέστη ὀξύτατον τὸ σημερινὸν κοινωνικὸν πρόβλημα εἰς τὴν ὁμώνυμον
συνοικίαν. Αἱ ἀνασκαφαὶ ἐδέσμευσαν καὶ τὰς γειτονικάς ἐκτάσεις, τοῦτο δὲ εἶναι
καταστρεπτικὸν διὰ τὴν ἰδιωτικὴν περιουσίαν, διότι ἐμποδίζεται ἡ ἐλευθέρα χρῆσις
καὶ μειοῦται ἡ ἀξία αὐτῆς. Τὰ παράπονα χιλιάδων πολιτῶν, ἀπὸ ἐτῶν πολλῶν, κατα-
κλύζουσιν τὰ διάφορα Ὑπουργεῖα καὶ ἐδημιούργησαν καὶ ἓνα νέον ὅρον : Ἀκαδημιό-
πληκτος.

Ἀπὸ τὰς ὀλίγας λέξεις, τὰς ὁποίας εἶπον ἀνωτέρω, διαγράφεται ἤδη φανερά
ἡ ἐπιβαλλομένη λύσις : Τὸ ἀρχαιολογικὸν διαφέρειν ὀφείλει νὰ μετατοπισθῇ μερικὰς
δεκάδας μέτρων, περίξ τοῦ εὐρεθέντος Ὅρου τῆς Ἀκαδημίας, ἀντιστοίχως δὲ νὰ
ἀρθῶσιν αἱ δουλεῖαι τῶν λοιπῶν δεδεδεσμευμένων ἰδιοκτησιῶν.

Τὸ πρᾶγμα, δυστυχῶς, παρουσιάζει τεχνικάς καὶ ἄλλας δυσκολίας, ἀλλὰ πρέπει
τὸ ἔργον νὰ συντελεσθῇ. Ὁ ἔχων τὴν τιμὴν νὰ ὁμιλῇ φέρει ἐντελῶς ἰδιαίτερον βάρος,
διότι συμβαίνει νὰ προΐσταται καὶ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ὑπηρεσίας. Ἦδη συντελεῖται
ὑπὸ τοπογραφικοῦ συνεργείου τῆς ὕπηρεσίας ταύτης τὸ κτηματολόγιον τῆς συνοι-
κίας, ὅπερ μέχρι σήμερον δὲν ὑπῆρχε καὶ δὲν ἦτο καὶ δυνατὸν νὰ ἐξακριβωθῇ τίνα
οἰκόπεδα ἀπηλλοτριώθησαν ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ὑπηρεσίας καὶ τίνα ὑπὸ τοῦ
Ἀριστόφρονος, ἐπομένως ἀνήκοντα κατὰ κληρονομίαν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν.
Ἀφ' ἐτέρου ὁ δικηγόρος τῆς Ἀκαδημίας ἀνέλαβεν ἤδη νὰ μελετήσῃ τὰ τῆς διαθήκης
Ἀριστόφρονος. Ἐλπίζεται οὕτως ἐντὸς τοῦ παρόντος ἔτους νὰ λήξῃ τὸ ζήτημα τοῦτο,
ἐξ ἴσου σημαντικὸν καὶ διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν κοινωνικὴν αὐτοῦ
πλευράν.